

Noord-Zuid voor lokale besturen

FOCUS OP

De oproep tot kandidaatstelling van potentiële partnergemeenten

De oproep tot kandidaatstelling van potentiële partnergemeenten

- 📌 Een succesvolle stedenband valt of staat in eerste instantie bij een weloverwogen partnerkeuze. Naast een grondige reflectie over de criteria die gehanteerd worden bij de beoordeling van de voorstellen van potentiële partnergemeenten, moet men ook stilstaan bij de mogelijke kanalen waarlangs potentiële partners en misschien wel dé gedroomde partnergemeente opgespoord kunnen worden.

In deze fiche gaan we dieper in op de verschillende aspecten die een oproep tot kandidaatstelling met zich meebrengen, beginnende bij het opstellen van een vragenlijst, over het uitsturen van de oproep tot het uiteindelijk selecteren van die ene geschikte partnergemeente.

Opstellen van een vragenlijst

Wanneer er een beslissing is genomen over de criteria en hun gewichten om potentiële kandidaat-partners op 'af te rekenen', kan op basis van zo'n beoordelingsdocument (zie infofiche opstellen criteria) een vragenlijst opgesteld worden, gericht aan de kandidaat-partnergemeenten. Denk goed na over wat je allemaal wil weten van de partnergemeente en overloop het beoordelingsdocument om te verifiëren wat je zeker moet weten. Voorzie eveneens tijd

en een budget voor de vertaling van dit document.

Denk bovendien ook goed na over de formulering van je vragen. Soms is het interessanter om via een omweg bepaalde informatie op te vragen dan de directe vraag te stellen. Vraag dus niet: "Is het lokale bestuur dictatoriaal?", maar vraag bijvoorbeeld hoe er werk gemaakt wordt van democratische participatie binnen de gemeente.

Lanceren van de oproep en verspreiden van de vragenlijst

Wanneer de vragenlijst is opgesteld, kan de oproep gelanceerd worden en kan de vragenlijst verspreid worden. Potentiële kandidaat-partners kunnen gezocht worden via diverse kanalen. Hieronder reiken we je enkele handvaten aan.

1) Zoektocht via bestaande contacten

In de zoektocht naar een partnergemeente kan een Vlaams gemeentebestuur zich in eerste instantie laten leiden door reeds bestaande internationale contacten binnen de gemeente: een mandataris die geboeid raakt door het verhaal van een collega uit het Zuiden op een internationaal congres, een inwoner van een gemeente die jarenlang in het Zuiden heeft gewerkt of een niet-gouvernementele organisatie (NGO) die in het Zuiden een project heeft lopen dat de gemeente al een tijdje ondersteunt. Bestaande internationale contacten kunnen de basis vormen voor de uitbouw van een volwaardige stedenband. Belangrijk blijft echter wel dat men niet nalaat ook deze opportuniteiten te onderwerpen aan een grondige analyse, te toetsen aan enkele formele criteria en zich ervan te verzekeren dat de focus zal liggen op een samenwerking op gemeentelijk

bestuursniveau. Je hoeft echter niet per definitie de reeds bestaande, vaak toevallige contacten uit de weg te gaan.

Om goed geïnformeerd te zijn over de reeds bestaande internationale contacten binnen de gemeente kan, eventueel via de lokale pers, aan de burgers de vraag gelanceerd worden of zij contacten hebben in het Zuiden met een goede kans op een stevige stedenband: “Heb je een goede suggestie, een goed contact? Deel ons gemotiveerd mee waarom hieruit een stedenband kan voortvloeien”. Zo sensibiliseer je de bevolking en verbreed je het draagvlak voor de stedenband. Vergeet zeker niet ook de lopende projecten van de Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking (GROS) te betrekken in de zoektocht naar interessante besturen in het Zuiden.

2) Zoektocht via formele kanalen

Naast het gebruik van reeds bestaande contacten, is het ten stelligste aan te raden om op zoek te gaan naar nieuwe contacten via meer formele kanalen. In eerste instantie kan dit door contact op te nemen met de ambassades en consulaten van mogelijke Zuidelijke partnerlanden. De contactgegevens van de buitenlandse ambassades en consulaten in België zijn raadpleegbaar

via deze link: http://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/ambassades_en_consulaten/buitenlandse_ambassades_en_consulaten_in_belgie/

Via www.uclga.org, de website van UCLGA, de Afrikaanse koepel van steden en gemeenten en de website van FLACMA, www.flacma.org, de Latijns-Amerikaanse koepel van steden en gemeenten kan je daarenboven de contactgegevens vinden van nationale koepelorganisaties voor steden en gemeenten in Zuidelijke landen en hen aanspreken in je zoektocht naar mogelijk partnergemeenten. Ook het ACP Local Government Platform, www.acplgp.net, kan een handig contact zijn in je zoektocht. Breng hen zeker op de hoogte van je queeste!

CEMR, de Europese koepel van steden en gemeenten, beschikt over een website waar Noord en Zuid elkaar kunnen vinden: <http://int.twinning.org/en/page/twinning-and-partnership-for-development.html>. Hier kan je zowel de gegevens van je eigen gemeente uploaden en aangeven dat je een internationale partner zoekt als zoeken naar gemeenten uit het Zuiden die zich kandidaat stellen. Je kan selecteren op land(en) en/of beleidsthema's. Jammer genoeg zijn deze gegevens niet altijd even up-to-date.

Tot slot kan je contact nemen met andere Vlaamse, Belgische, Europese gemeenten die al ervaring hebben op het gebied van stedenbanden of je kan de VVSG bevragen.

Mogelijks weten zij welke gemeenten uit het Zuiden vragende partij zijn voor een samenwerking met een lokaal bestuur in het Noorden. Zij kunnen je vraag voorleggen aan zusterverenigingen in het buitenland of andere internationale instanties.

3) Verschillende pistes tegelijk

Het is aan te raden verschillende pistes tegelijk te bewandelen. Iedere piste heeft eigen voordelen. Welke aanpak je ook kiest, idealiter praat je dit door met de bestaande overlegfora (adviesraad), plaatselijke verenigingen en geïnteresseerde burgers.

Als je enkele van deze verschillende pistes intensief hebt bewandeld en je oproep breed hebt verspreid, krijg je normaal gezien een eerste longlist van potentiële partners. Stel in ieder geval realistische deadlines voor het insturen van de kandidaturen voorop, rekening houdend met het feit dat sommige besturen in het Zuiden een formelere werking kennen dan bij ons. Houd bovendien rekening met mogelijke vakantieperiodes (ook in het Zuiden). Een eerste deadline vastleggen op drie maanden na het verspreiden van het profiel en de vragenlijst lijkt ons een realistische inschatting. Het is wel aan te raden de mogelijkheid open te houden om die deadline, indien wenselijk, te verlengen om nog extra kandidaturen te verzamelen.

Tot slot willen we nog opmerken dat de VVSG aanraadt om in eerste instantie

te kijken naar landen waar al Vlaamse gemeenten actief zijn, zodat er in de toekomst meer synergie en samenwerking kan gezocht worden. Dit zijn de landen waar de Vlaamse gemeenten actief zijn:

Marokko, Senegal, Gambia, Ghana, Benin, Rwanda, Namibië, Botswana, Zuid-Afrika, de Filipijnen, China, Guatemala, Nicaragua, Bolivia, Peru, Suriname en Ecuador.

Van longlist naar shortlist... naar de gedroomde partner

Het verspreiden van de vragenlijst heeft als doel een longlist te bekomen van potentiële partners. Deze longlist dient vervolgens beoordeeld te worden volgens het opgestelde beoordelingsdocument (zie infofiche opstellen criteria).

Vervolgens kan er besloten worden de vijf, vier of drie hoogst scorende kandidaten (de shortlist) van naderbij te bekijken. Het is aan te raden om via mail, telefonisch of via Skype met deze kandidaten contact op te nemen om nog wat aanvullende informatie te verzamelen om het dossier te stofferen.

In deze laatste fase kunnen subjectieve criteria terug wat meer doorwegen en op zich is dit in deze fase zeker niet problematisch. De zogenaamde "klik" moet er immers zijn tussen beide partners. Daarnaast is het echter ook belangrijk dat enkele zaken opnieuw grondig in beschouwing worden genomen.

- Is er voldoende draagvlak/enthousiasme/engagement bij de partnergemeente aanwezig om een stedenband op te bouwen?
- Is er wederzijds vertrouwen en openheid?
- Zijn er op beleidsmatig vlak voldoende raakvlakken om tot uitwisseling van kennis en expertise over te gaan?
- Heeft de potentiële partnergemeente

de juiste verwachtingen tegenover een mogelijke stedenband?

- Lijkt deze samenwerking ons praktisch haalbaar (afstand, communicatiemiddelen, contactpersonen,...)?
- ...

Maar ook dient de Vlaamse gemeente zichzelf een spiegel voor te houden:

- Zijn wij wel een geschikte partner voor deze gemeente?
- Wat hebben wij hen eigenlijk te bieden?
- ...

Wanneer dit alles in ogenschouw is genomen, kan een poging ondernomen worden om een hiërarchische volgorde aan te brengen in deze top drie/vier/vijf. Dit gebeurt vanzelfsprekend best in nauw overleg met alle betrokken actoren. Leg het geargumenteerde dossier vervolgens voor aan het college van burgemeester en schepenen om een finale beslissing te nemen. Deze keuze wordt gebruikelijk ook ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad. Het is wel aan te raden de samenwerking pas formeel te bekrachtigen na een volgend bezoek ter plaatse of bij een tegenbezoek aan de Vlaamse gemeente.

Denk eraan om voldoende tijd uit te trekken om ook de andere kandidaten te informeren over de motivatie om toch een andere partner te verkiezen. Enerzijds is dit niet meer dan respectvol, anderzijds

kan deze feedback ook voor hen leerrijk zijn naar de toekomst toe. Spreek intern af hoe je omgaat met reacties (binnen de gemeente of vanwege de partnergemeente), zeker indien de kandidaat niet voldoet.

Tot slot

Het is duidelijk dat de zoektocht naar een geschikte partnergemeente heel wat tijd vergt. Daarom is het belangrijk voor aanvang een realistische planning op te stellen die zo strak mogelijk wordt gehanteerd. Hieronder vind je een fictief voorbeeld van zo'n planning. Vergeet niet bij het opstellen van zo'n planning rekening te houden met de data van de vergaderingen van de GROS, college en/of gemeenteraad. In meerdere stappen is hun advies of goedkeuring immers wenselijk of zelfs noodzakelijk.

Stappen stedenband	jan	feb	ma	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Profiel opstellen eigen gemeente												
Oplijsting beoordelingscriteria												
Vragenlijst opstellen												
Vragenlijst vertalen												
Bepalen kanalen voor oproep												
Openstellen kandidaturen												
Selectie partnergemeente												
Bekendmaking bij partnergemeente												

PRODUCTIE EN REDACTIE

Jan Verschuere i.s.m.
Team Internationaal

FOTOGRAFIE

Archief VVSG

VORMGEVING

Ties Bekaert,
Communicatiedienst VVSG

Vereniging van Vlaamse
Steden en Gemeenten vzw
Paviljoenstraat 9
1030 Brussel
T +32 2 211 55 00
F +32 2 211 56 00
internationaal@vvsg.be
www.vvsg.be

